

Råd och skrivregler från ARGUS för publicering av ARG-rapporter

SFOG är utgivare av ARG-rapporterna. AR-Gruppen ansvarar för sakinnehållet. En redaktionsgrupp med en ordförande bör leda framtagandet av ny ARG-rapport. Redaktionsgruppen ansvarar för att dispositionen är sammanhållen, att kapitlen inte överlappar, att när tillräcklig evidens saknas konsensus nås inom författargruppen/AR-Gruppen i slutsatser och rekommendationer.

Sträva mot att skriva "evidensbaserat". Vad innebär det? Att arbeta evidensbaserat innebär att man för specifika frågeställningar tydligt fokuserar frågan, söker litteratur systematiskt, det vill säga söker all litteratur som behandlar den fokuserade frågan, kritiskt granskar och kvalitetsgraderar de aktuella publikationerna, extraherar data, drar en slutsats som evidensgraderas. Ibland kan man använda redan publicerade systematiska översikter, vilket underlättar arbetet. I bästa fall går det även att ge en rekommendation som också kan evidensgraderas. För att göra en evidensgradering ska underlaget vara framtaget på detta systematiska sätt. Det är en krävande procedur som man möjligen kan göra för ett fåtal speciellt viktiga och utvalda interventioner i en ARG-rapport, men som inte är realistisk för alla delar av en ARG-rapport. Rådet är ändå att man ska sträva mot att arbeta efter de angivna principerna så långt det går. Ta gärna hjälp av en bibliotekarie för att förbättra litteratursökningen och sträva efter att göra en kvalitetsbedömning av den granskade litteraturen.

Mer tips finns i Evidens-ARGs *Metodbok för evidensbaserad obstetrik och gynekologi* (nr 50 2004)

Atkins D et al; GRADE Working Group. Grading quality of evidence and strength of recommendations. *BMJ* 2004;328(7454):1490.

DEKLARATION AV POTENTIELLA JÄV, INTRESSEKONFLIKTER OCH ANDRA BINDNINGAR

Varje deltagare i arbetet med en ARG-rapport ska deklarera sina potentiella jäv, intressekonflikter och andra bindningar genom att fylla i SFOGs blankett. Den finns tillgänglig på SFOGs hemsida.

Blanketten skickas för granskning till redaktionsgruppen och sedan till bedömning av ARGUS.

Blanketten arkiveras på SFOGs kansli.

Personer som är anställda i till exempel läkemedelsindustrin eller som har andra potentiella ekonomiska intressen som kan påverka arbetet och ställningstaganden i samband med framställning av en ARG-rapport ska inte delta i arbetet.

Om förhållandena ändras ska ny jävsdeklaration inges enligt ovan.

Sidan efter författarlistan betitlas "DEKLARATION AV POTENTIELLA JÄV, INTRESSEKONFLIKTER OCH ANDRA BINDNINGAR" och där ska samtliga författare avge jävsdeklaration. Personliga eller professionella omständigheter eller kommersiella relationer som kan påverka trovärdigheten eller synen på det aktuella ämnet ska redovisas. Exempel på omständigheter som ska redovisas är medverkan i kliniska prövningar, finansiellt stöd eller arvoderade uppdrag för organisationer eller

företag som kan ha ett kommersiellt intresse av hur data presenteras eller tolkas. Om inget jäv föreligger ska detta deklarerars som »Jäv saknas«. Vid förändringar av jävsförhållanden ska författare oombedd avge en ny jävsdeklaration. Kontakta ARGUS vid osäkerhet kring jävsfrågor.

INTERNATKOSTNADER

Inför planering och under arbetets gång kan det finnas behov av att författarna träffas, kanske i form av internat över två till tre arbetsdagar. Ersättning för kostnader för internat söks hos SFOG. Information om hur ansökan utformas finns på SFOGs hemsida under Styrdokument för ARG-verksamheten.

GRUNDREGEL

Börja med att se på en nyligen publicerad ARG-rapport för att få en uppfattning om hur materialet bör ställas upp. Från ax till limpa underlättas om respektive kapitelförfattare följer nedanstående i skrivandet.

MEDICINSKA FACKTERMER

Dessa stavas enligt "Medicinsk terminologilexikon" av Bengt I Lindskog Studentlitteratur 2014. Detta innebär exempelvis att ae oftast ersätts med e; c och ch med k; oe med e eller ö; ph med f; rh med r, th med t (ex, uretra).

Statistiska termer: *P* (versalt) = probabilitet; *N* (versalt) = numerus i population; *n* (gement) = numerus i urval.

Bakteriologisk och virologisk nomenklatur skrivs med stor begynnelsebokstav, t ex *Haemophilus influenzae* (i förkortad form *H. influenzae*).

LÄKEMEDELSNAMN

Preparatnamn som är inregistrerade varumärken skrivs med stor begynnelsebokstav, generiska (farmakologiska) benämningar med små bokstäver. Se FASS!

OBS! Beteckningen ® används inte. Generiska namn på svenska bör användas.

FÖRKORTNINGAR

Dessa bör undvikas, speciellt "hemmagjorda" förkortningar. Skriv hellre ut orden. Det underlättar både läsning och redigering. Om ändå förkortningar följ Svenska Akademiens rekommendationer <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/foerkortn.shtml>

Använd inte %-tecknet – skriv procent! *Pat* hör hemma i journaler – skriv *patient*. Eller synonymer som *kvinnan*, *mannen*, *barnet*.

Tal skrivs med siffror utom i mindre specifika uttryck, då talen mellan 1 och 12 alltid skrivs ut: ex. *två bröst*, *tre njurar*, *åtta patienter*.

MÅTTENHETER

Använd SI-systemet för måttenheter! Se Socialstyrelsen/publikationer Artikelnr 1010-5-9 Medicinskt fackspråk i skrift.

Svenska Akademiens ordlista, liksom Svenska språknämndens "Skrivregler", ger bra handledning för alla som skriver. Se även Tekniska nomenklaturcentralens "Skrivregler". Var uppmärksam på "svengelska" och medicinsk jargong.

LITTERATURREFERENSER

Uppställningen av referenser både i artikeltexten och litteraturförteckningen ska följa Vancouver-systemet. Författaren ansvarar för att referenserna är korrekt återgivna i manus. En litteraturförteckning som inte innehåller fullständiga uppgifter uppställda enligt Vancouver-systemet försenar arbetets publicering! Begränsa antalet referenser.

Hänvisning i texten

Referenser i löpande text utmärks med siffror inom parentes. Först nämnda referens får nr (1) osv.

När författarnamn måste anges i texten skall författarlag med fler än två författare förkortas: *Argusson och medarbetare*.

Vid samtidig hänvisning till två skrifter anges referenserna åtskilda av kommatecken. Vid hänvisning till fler än två skrifter i svit anges den första och den sista, åtskilda av bindestreck.

Om författaren i texten återkommer till tidigare nämnda referenser skall referenserna behålla den ursprungliga hänvisningssiffran.

Accepterade men ännu ej publicerade artiklar numreras i texten och anges i litteraturförteckningen med (*under publ*) efter tidskriftens namn för verk på nordiska språk och (*in press*) för verk på engelska eller andra utländska språk. Se även under rubriken *Källa*.

Opublicerade observationer, ännu ej accepterade artiklar och personliga meddelanden i skriftlig form numreras inte utan nämns endast inom parentes i texten (*opubl data 1979*) respektive (*pers medd 1981*).

Undvik referenser till abstracts.

Referensens utformning

Referenserna skrivs enligt Läkartidningens författaranvisningar <http://www.lakartidningen.se> och följer de rekommendationer som anges i Citing Medicine utgiven av National Library of Medicine (NLM) i USA.

Exempel:

Tidskrift

Friberg B, Persson BR, Willén R, Ahlgren M. Endometrial destruction by hyperthermia—a possible treatment of menorrhagia. *AOGS*. 1996;75:330-335.

Eva LJ, Rolfe KJ, MacLean AB, et al. Is localized, provoked vulvodynia an inflammatory condition? *J Reprod Med*. 2007;52:379-84.

Avhandling

Aarnio, R. Self-sampling for HPV testing in primary cervical screening, (dissertation). Uppsala: Uppsala University; 2020.

Bok

Brodén M. Graviditetens möjligheter. 1:a upplagan. Stockholm: Natur och Kultur, 2004

Webb

Källén K, Rydhström H, Otterblad-Olausson P. Kejsarsnitt i Sverige. EpC-rapport. 2005. (citerat xx xx xxxx). <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2005/8750/2005-112-3.htm>

Litteraturförteckning

Litteraturförteckningen skrivs på separata manusblad. Manus till litteraturförteckningen ställs upp enligt följande:

Författarnamn

Författarnamnen (efternamn + initialer) och sorteras i nummerföljd i den ordning de nämns i artikeltexten. Högst sex författare namnges. Finns flera namn i författarlaget namnges de tre första och et al.

Sr, Jr skrivs direkt efter initialerna; von, van de och liknande skrivs före efternamnet. Vid artikel utan namngiven författare skrivs hela gruppens/kommitténs/organisationens namn ut. Annars skrivs *Osignerad* eller *Anonymous* (i utländska referenser) och artikelns typ anges inom parentes efter rubriken.

Titel

Titeln på det refererade arbetet återges fullständigt.

Titlar på artiklar/böcker/bokkapitel (även huvudorden i titlar på engelska och franska arbeten) skrivs med små begynnelsebokstäver.

Källa

Tidskrifters namn ska förkortas enligt National Library of Medicine

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/journals>.

Efter tidskriftsnamnet anges årtal, volym, pagina. OBS! Volym är ofta detsamma som årgång. Alltså inte tidskriftens nummer! Endast den sista eller de två sista siffrorna i slutpagina behöver anges.

Bokverk

Vid referenser till bok anges efter författarnamn verkets titel även – och i följande ordning: edition eller upplaga (3rd ed, 3 suppl), förlagsort, förlag, tryckår.

Om en referens ingår i ett annat arbete skrivs *I:* (för verk på nordiska språk) eller *In:* (för verk på engelska eller andra språk) samt redaktörens namn följt av *red* eller *ed(s)* + arbetets titel. Efter tryckåret anges pagina.

Rapporter, utredningar, betänkanden

Rapporter, utredningar, betänkanden ställs upp som följer: Gruppens, kommitténs, organisationens namn, titel, utgivningsort, förlag/myndighet, tryckår. (Inom parentes skrivs eventuellt ytterligare uppgifter som t ex statistikseriens namn, SoU-nr etc.)

Placering

Litteraturreferenser placeras alltid sist i artikeln. OBS! Alltid efter FAKTA-rutan!

FAKTARUTA

Faktaruta kommer alltid före litteraturförteckning. Denna ska i princip alltid finnas i varje kapitel. Skälet är bland annat att de läsare som inte vill detaljläsa ska på kort tid kunna fånga budskapet i ARG-rapporten. På så vis blir alla rapporter värdefulla och aktuella för varje läsare.

SLUTREDIGERING

Redaktionsgruppen bör med god framförhållning ta kontakt med ARGUS under planering av en ny rapport och ha nära kontakt under skrivprocessen. ARGUS och layoutredaktörens uppgifter behöver inplaneras. ARG-rapporten distribueras med ett ordinarie utskick av Kvinnoläkaren.

Redaktionsgruppen ansvarar för att:

- Kapitelförfattarna har följt angivna skrivregler.
- Texten levereras i MS Word med kapitlen sammanfogade till ett dokument – löpande utan formateringar och tabtryck.
- Texten är genomgången med rättstavningsprogram.
- Fältkoder, bland annat från Endnote, är borttagna. Märk hela manuskriptet Ctrl A och sedan Ctrl+Shift+F9 (kan inte återställas).
- Rubriknivåer är angivna.
- Figurer levereras separat från kapiteltexten och ska inte vara infogade i ett Worddokument.
- Bilder levereras separat i något av formaten JPEG, TIF, EPS, och ska inte vara infogade i ett Worddokument.

Redaktionsgruppen inlämnar sin färdiga text för godkännande av ARGUS:

ARGUS redigerar därefter vilket omfattar bland annat översyn av språk, terminologi, disposition och klarhet i framställningen, litteraturhänvisningar samt figur – och tabellmaterialets utformning och anpassning i texten. De redaktionella ingrepp, som skett i ett kapitel framgår av det rättade korrektur, som sänds till redaktionsgruppen för genomläsning och de ansvarar för förankring hos respektive kapitelförfattare. Ett orättat korrektur översändes också till redaktionsgruppen att använda i händelse av att ARGUS' ändringsförslag ej kan accepteras. Det är alltid redaktionsgruppens/kapitelförfattarens synpunkt på **sakinnehållet** som slutgiltigt gäller.

Efter godkännande sänds rapporten till layoutredaktören som ombesörjer att rapporten får sina typografiska former: rubrik, mellanrubriker, faktarutor, litteraturhänvisningar osv.

ARGUS ansvarar för korrekturläsning i samråd med redaktionsgruppen.

Redaktionsgruppen ger förslag till färgval för omslaget.

SFOG-råd

Redaktionsgruppen anger till ARGUS vad av rapporten, oftast redaktionsgruppens slutsatser och rekommendationer, som ska läggas ut under SFOG-råd på hemsidan.

LITTERATUR

Medicinsk terminologi. Bengt I. Lindskog

För korrekt medicinsk nomenklatur se även Diagnoshandbok för Kvinnosjukvården 2020

https://sv.wikipedia.org/wiki/Internationella_m%C3%A5ttenhetsystemet

Svenska Akademiens ordlista <http://www2.saob.se/>

Svenska Språknämndens "Skrivregler" http://www.isof.se/2922_

Läkartidningens "Medicinskt fackspråk i skrift"

<https://lakartidningen.se/skriv-i-lakartidningen/>

Lycka till!

Ove Axelsson

ARGUS

2020-04-02